

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 1971 අංක 46 දරන පොල් සංවර්ධන පනතේ , 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය මණ්ඩලය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ඵනිකයන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 09හි 15 හා 16 ඡේද වලට පටහැනිව පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දක්වා ඇති අවසන් තොගය තුළ අන්තර්ගත බදුන් පැළ ,බීම් පැළ හා බීජ පොල් අගය කිරීමේදී පොල් පැළයක නිෂ්පාදන පිරිවැය යොදා නොගෙන විකුණුම් වටිනාකම මත අවසන් තොගයෙහි වටිනාකම ගණනය කර තිබුණු බැවින් අවසන් තොගය රු.5,627,552 කින් අධිගණනය වී තිබුණි.	සිදු වී ඇති දෝෂය පිළිගන්නා අතර 2023.12.31 දිනට පොල් පැළ අවසන් තොගය ගණනය කර ඇත්තේ විකුණුම් වටිනාකමට වන අතර එම අගය 2024 වර්ෂයේ ආරම්භ ශේෂයට ගැලපුම් කර නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියේ නියමයන්ට අනුකූලව තොග අගය කිරීම් සිදු කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 11 ට අනුකූලවන පරිදි රු.255,423,219 ක රාජ්‍ය ප්‍රදාන හා රු.280,001,506 ක ව්‍යාපෘති ප්‍රාග්ධනය මණ්ඩලයේ ආදායමට ගෙන නොතිබුණු බැවින් ආදායම රු.535,424,725 කින් අවප්‍රමාණය වී තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 11 මගින් 2016.01.01 දින සිට අදාළ වන පරිදි රජය විසින් ලබාදෙන ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා වූ මුදල්, ආදායමක් ලෙස හඳුනා ගැනීම සිදුවිය යුතු වුවත්, එතෙක් ආයතනය තුළ පැවති ක්‍රමවේදය 2023 දක්වා ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති ඇත .මෙම ක්‍රමය 2024 වර්ෂයේ සිට වෙනස් කර එම මුදල් ලැබීම් රාජ්‍ය ආදායමට ගැනීමටත් මෙම රු.535,424,725 ක මුදල පෙර වර්ෂ වල සමුච්චිත ලාභ වලට ගැලපුම් කිරීමටත් කටයුතු කරනු ඇත.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියේ නියමයන් ප්‍රකාරව රාජ්‍ය ප්‍රදාන නිවැරදිව ආදායමට ගැලපිය යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 18හි 13වන ඡේදය ප්‍රකාරව කොස්, තේක්ක ආදී දැව වර්ග 31ක දැවමය	පොල් පර්යේෂණ ආයතනයට අයත් පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන හා ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථාන 11 ක පවතින කොස්, තේක්ක ආදී දැව වර්ග වලට	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව දැවමය

වටිනාකමක් සහිත ගස් 1,760ක් භෞතික සමීක්ෂණයෙන් හඳුනාගෙන නොතිබුණු අතර ගස්වල වටිනාකමද ගිණුම් ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි .

අදාළ වන දැවමය වටිනාකමක් සහිත ගස් 1,760ක් ඉදිරි වර්ෂයේදී සිදුකරන භාණ්ඩ භා භෞතික සමීක්ෂණයේදී එම දැවමය වටිනාකමක් සහිත ගස් එක් එක් පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ වත්කම් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා පොල් පර්යේෂණ ආයතනයේ ගිණුම් අංශය වෙත දැනටමත් දැනුම් දී ඇත.

වටිනාකම් සහිත ගස් පාරිභෝජිත ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) 2023 වර්ෂයේදී රු.46,728,984 ක අක්මුදල් ප්‍රමාණයක් ලැබී තිබුණද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය තුළ එය රු.48,244,525 ක් ලෙස රු.1,515,541 ක් වැඩියෙන් සටහන් කර තිබුණි. එසේම මෙම ව්‍යාපෘති සඳහා ලද අක්මුදල් භාවිතයෙන් 2023 වර්ෂයේදී රු.115,009,797 ක වියදමක් දරා තිබුණද එය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය තුළ දක්වා නොතිබුණි.

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය සැකසීමේදී ලද අක්මුදල් ලෙස ගෙන ඇත්තේ වර්ෂයට අදාළ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම් කපාහැරීම්, වත්කම් ක්ෂය වීම්, ක්‍රමක්ෂය කපාහැරීම් සහ ව්‍යාපෘති වියදම් කපා හැරීම් වල මුළු එකතුවෙන් භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද ප්‍රදාන වලින් සිදුකරන ලද වත්කම් ක්ෂය වීම් කපාහැරීම් සහ පර්යේෂණ සංවර්ධන වියදම් කපාහැරීම් සහ ව්‍යාපෘති ප්‍රදාන ගිණුම්වල 2022 – 2023 වර්ෂවල වෙනස අඩු කරමිනි. කෙසේ වෙතත් ආයතනයට ලැබෙන අක්මුදල් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ නිවැරදිව ගැලපීමට ඉදිරි වර්ෂයේ සිට කටයුතු කරනු ඇත.

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ මුදල් ගලායීම් හා ගලායෑම් නිවැරදිව දැක්විය යුතුය.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වතු ගිණුම්වලින් ප්‍රධාන කාර්යාලයේ බැංකු ගිණුමට මාරුකර තිබුණු රු.51,000,000 ක් වර්ෂයේ ආදායම ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණු බැවින් මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශනයේ වර්ෂයේ ආදායම එම වටිනාකමින් අධිගණනය වී තිබුණි.

උක්ත ආදායම 2023 වර්ෂයේ අයවැය මගින් දක්වා ඇති පරිදි ,පෙර වර්ෂයේ ජාන සමීපත් මධ්‍යස්ථාන උපයාගත් ලාභයෙන් කොටසක් , පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තු සඳහා ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් වෙනුවෙන් වෙන්කළ ආදායම් තුළ ගැබ් වී ඇති බව හඳුනාගෙන ඇත . ඉදිරි වර්ෂයන් වලදී මෙවැනි අභ්‍යන්තර ආදායම් හුවමාරු අවසන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලදී ගැලපුම් සිදුකිරීම මගින් ද්වි ගණනය වීම වැළැක්වීමට කටයුතු කරනු ඇත.

මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශනයේ ලැබූ ආදායම් නිවැරදිව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.

(ඇ) “ මියුකියානා බ්‍රැක්ටියාටා ” ශාකයේ යෝග්‍යතාව අධ්‍යයනය කිරීමේ පර්යේෂණයක් පල්ලම ජාන සමීපත් මධ්‍යස්ථානයේ ක්ෂේත්‍ර අංක 01හි අක්කර 5ක පමණ ප්‍රදේශයක සිදු කර තිබුණු අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2022 වර්ෂයේදී රු.333,717ක් සහ 2023 වර්ෂයේදී රු.259,403 ක් බැගින් එකතුව රු.593,120 ක වියදමක් දරා තිබුණි. මෙම ආචරණ බෝගය තුළින් වේගවත් වර්ධනයක් ,උපරිම නයිට්‍රජන්

“මියුකියානා බ්‍රැක්ටියාටා” ශාකය ශ්‍රී ලංකාවේ හා වෙනත් රටවල රබර් වගාවේ ආචරණ බෝගයක් වශයෙන් භාවිතා වන මෙම ශාකය නයිට්‍රජන් තිරකිරීම, තෙතමන සංරක්ෂණය, පසට කාබනික ද්‍රව්‍ය එකතුකිරීම වැනි ධනාත්මක ලක්ෂණ සහිත බැවින් පොල් වගාවේ ආචරණ බෝගයක් වශයෙන් මෙය භාවිතා කළ හැකිද යන්න සොයා බැලීම සඳහා වගාකරුවන්ගේ ඉල්ලීම අනුව මෙම පර්යේෂණය ආරම්භ කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණය අතරමැදි කලාපයේ ILlb කෘෂි

පොල් වගාවට උචිත ආචරණ බෝග සොයාගැනීමට සිදුකරන පර්යේෂණ වැඩිපුර වගාව ව්‍යාප්ත වී ඇති පරිසරය යොදා ගෙන කිරීම තුළින් පර්යේෂණ සාර්ථක කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

උච්චාවචනයක්, අධික නියඟයට ඔරොත්තු දීම ,ඉහළ ජෛව ස්කන්ධ නිෂ්පාදනය, පලිබෝධ හා රෝගවලින් තොර සහ පාංශුබාදනය වල් පැළෑටි වර්ධනය ඵලදායී ලෙස වර්ධනය වීම වැළැක්වීම යන කරුණු අරමුණ කරගෙන පර්යේෂණ ආරම්භ කර තිබුණද 2024 අප්‍රේල් 05 දින භෞතික පරීක්ෂාව අනුව ඉහත ආවරණ බෝග ව්‍යාප්ත වීමක් සිදු වී නොතිබුණි .

දේශගුණික කලාපයේ පැවැත්වීමට අදහස් කරන ලද අතර එයට හේතු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පොල් වගාවෙන් 50 % ක් පමණ අතරමැදි කලාපයේ පැවතීමයි. මූලික පර්යේෂණ වල ප්‍රතිඵල අනුව ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණ ආරම්භ කල අතර මාස 3 කට පසු පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල අනුව වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මි.මී. 1,100 ක් වන 1Llb කලාපයේ මෙම ශාකය ස්ථාපනය කළ නොහැකි බව පැහැදිලි වී ඇත.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අධ්‍යයන නිවාඩු ලබා විදේශගතවී තිබුණු නිලධාරීන් 08 දෙනෙකුගෙන් හා අනිවාර්ය සේවා කාලය අඩුවෙන් සම්පූර්ණ කළ එක් නිලධාරියෙකුගෙන් ගිවිසුම් කඩකිරීම හේතුවෙන් අයවිය යුතු රු.45,789,992 ක මුදල සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අය වී නොතිබුණි.	සේවා ගිවිසුම් කඩකල නිලධාරීන් 7 දෙනෙකුට නඩු පවරා ඇත. තවත් නිලධාරියෙකුට නඩු පැවරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	සේවා ගිවිසුම් විධිමත් පරිදි සකස් කළයුතු අතර එම ගිවිසුම් කඩකරන නිලධාරීන්ගෙන් අයවිය යුතු ශේෂ අයකර ගැනීමේ නීතිමය කටයුතු කිරීම නිසි පරිදි කාලීනව මෙහෙයවිය යුතුය.

1.6.2 අත්තිකාරම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මණ්ඩලයේ ඉදිකරන ලද දෙමහල් නව රසායනාගාර ගොඩනැගිල්ලේ කතුරු අකෘතියක හැඩැති සෝපානයක් ස්ථාපිත කිරීමේ රු.1,860,165 ක කොන්ත්‍රාත්තුව වෙනුවෙන් 2019 ජුනි 17 දින ගෙවන ලද රු.427,838 ක් හෙවත් සියයට 20ක අත්තිකාරම් මුදල 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට නිරවුල් කර තිබුණද අදාළ ගැලපීම් ගිණුම්වල සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් කෙටිගෙන යන වැඩ ගිණුම එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.	මෙම 20 % ක අත්තිකාරම ගෙවා ඇතත් Scissor Lift සැපයීමේ කාර්යය අදාළ ආයතනය විසින් නිසි ලෙස සිදුකර නොමැති බැවින් එම කාර්යය නවතා ඇත. එබැවින් අදාළ සැපයුම්කරු විසින් මෙම අත්තිකාරම් මුදල සහ ඊට අදාළ ද්‍රවශීලතා භාතිය වෙනුවෙන් රු.613,854.45 ක මුදලක් 2021.11.09 දින ගෙවා ඇත. නමුත් කෙටිගෙන යන වැඩ ගිණුමට අදාළ නිවැරදි වැය සංකේතාංකයට මෙම මුදල බැර වී නොමැත.	අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීම ගිණුම් වල නිවැරදිව ගැලපීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මු.රෙ 715 (2)	පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ රසායන ද්‍රව්‍ය හා වීදුරු ගබඩාවේ පවතින රසායන ද්‍රව්‍ය තොගයේ ප්‍රමාණය සටහන් වූ යාවත්කාලීන කරන ලද ලේඛනයක් නඩත්තු කර තොතිවුණු අතර යාවත්කාලීන කළ බින් කාඩ් පත්‍ර නඩත්තු නොකිරීම, තොග සම්බන්ධ ලිපි ලේඛන පවත්වාගෙන නොතිබීම, තොගවල යළි ඇණවුම් මට්ටම් හඳුනා නොගැනීම ආදී කරුණු හේතුවෙන් ගබඩා පරිපාලනය සම්බන්ධයෙන් පවතින අභ්‍යන්තර පාලනය ශක්තිමත් නොවන බවත් වංචා හා වැරදි ඇතිවීමේ ඉඩකඩ ඉතා වැඩි බවත් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.	ආයතනය සතු ගබඩා පාලන ක්‍රමවේදයක් පවතින අතර බින් කාඩ් පත් යාවත්කාලීන කර ගබඩාව තුළ ඇත. ආයතනයේ පර්යේෂණ අංශවල අවශ්‍යතාවය මත පමණක් රසායන ද්‍රව්‍ය ඇණවුම් කරනු ලබන අතර, එහිදී මෙම තොග මට්ටම් පවත්වාගෙන යාම අපහසු වේ. ඉදිරියේදී මේ සඳහා අවශ්‍ය අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයක් තුළින් මෙම තොග මට්ටම් පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය කටයුතු කරනු ඇත.	ගබඩා පරිපාලනය හා සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලනය ශක්තිමත් කිරීමට අදාළ තොග සම්බන්ධ ලිපි ලේඛන නිවැරදිව හා යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන යා යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 8,369,043 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 132,898,743 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 124,529,700 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජාන සම්පත් හා පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන ආදායම හා වෙනත් ආදායම් පිළිවෙලින් රු.89,223,194 කින් හා රු. 53,496,529 කින් පහළ යාමද සැපයුම් හා පාරිභෝජන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම් හා ජාන සහ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන වියදම් පිළිවෙලින් රු.13,039,126 කින් සහ රු.38,973,818 කින් වැඩි වීමද මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන් වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්, ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සසඳා පහත පරිදි වේ.

විෂයය

	වර්ෂය		විචලනය	විචලනයේ ප්‍රතිශතය
	2023	2022		
	රු.	රු.	රු.	සියයට
ආදායම්				
භාණ්ඩාගාර ලැබීම්	326,946,000	282,430,000	44,516,000	16
ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථාන ආදායම	353,008,916	442,232,110	89,223,194	20
වෙනත් ආදායම	156,826,417	210,322,946	53,496,529	25
වියදම්				
වැටුප් වෙනත සහ සේවක ප්‍රතිලාභ සැපයුම්	234,122,833	249,666,692	15,543,859	6
ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථාන වියදම්	81,130,348	68,091,222	13,039,126	19
පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම් කපා හැරීම් වෙනත්	338,554,709	299,580,891	38,973,818	13
	45,617,368	41,726,447	3,890,921	9
	85,804,371	124,660,430	38,856,051	31

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජංගම හා ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතයන් පිලිවෙලින් 2 : 1 ක් හා 1 : 1 ක් වූ අතර පසුගිය වර්ෂයේදී එම අනුපාතයන් පිලිවෙලින් 3 : 1 ක් හා 2 : 1 ක් වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 අනාර්ථික ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ 2012 ත් 2023 ත් අතර කාලපරිච්ඡේදය තුළ අතහැර දැමූ හා ක්‍රියාත්මක නොවූ පර්යේෂණ 17 ක් පැවති අතර ඉන් පර්යේෂණ 07 ක් අතහැර දමා තිබුණු අතර පර්යේෂණය ආරම්භ කළ නිලධාරියා සේවය අතහැර යාම, විදේශගතවීම, මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන නොමැති වීම හා වෙනත් කරුණු ඒ සඳහා බලපා තිබුණි. එම පර්යේෂණ සඳහා මණ්ඩලය විසින් වැය කර තිබුණු රු. මිලියන 5.179 ක් අනාර්ථික වියදම් ලෙස විගණනයේදී	2012 – 2023 අතර කාලයේදී පර්යේෂණ 17 ක් විවිධ හේතූන් නිසා අත්හැර දැමූ අතර එම පර්යේෂණ වලදී එකතු කර ගන්නා ලද තොරතුරු වෙනත් පර්යේෂණ සඳහා භාවිතා කරනු ලැබේ. ඉහත පර්යේෂණ සඳහා විවිධ මිලදී ගැනීම් සිදුකල ද එම ද්‍රව්‍යයද වෙනත් පර්යේෂණ සඳහා භාවිතා වන හෙයින් එම වියදම්ද නිෂ්කාර්ය වියදමක් නොවීය. ඉහත කාලපරිච්ඡේදයේදී පර්යේෂණ 17 ක් අතහැර දමා තිබුණද එම අගය ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ පැවති පර්යේෂණ අතරින් 10 % ක් පමණි. 90 % ක් පර්යේෂණ මගින්	පර්යේෂණ ආරම්භ කිරීමට පෙර එහි ධාරිතාව හා හැකියාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් කර ඒ අනුව ඉදිරි කටයුතු සැලසුම් කිරීම තුළින් අනාර්ථික වියදම් අවම කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

නිරීක්ෂණය විය.

පොල් ක්ෂේත්‍රයට හෝ අනෙකුත් අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ට ප්‍රයෝජනවත් වන ප්‍රතිදාන එලි දක්වා ඇත.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ)පොල් වගාව යටතේ අතුරු හෝගයක් ලෙස මුද්‍රාගන්වන වගාව 2015 වර්ෂයේදී ආරම්භ කර රු. 1,086,296 ක් වැයකර ආධාරක කණු 350කට මුද්‍රාගන්වන පැළ 700 ක් සිටුවා තිබුණද ඉන් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි. 2024 අප්‍රේල් 5 දින සිදු කළ භෞතික පරීක්ෂාවේදී එම ස්ථානයේ ආධාරක කණු පමණක් පැවති අතර නව වගාවක් ආරම්භ කිරීමට හෝ එම ස්ථානය වෙනත් ඵලදායී කටයුත්තක් සඳහා යොදාගැනීමට හෝ මණ්ඩලය විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල අනුව මුද්‍රාගන්වන වගාව අතුරු බෝගයක් ලෙස පොල් යටතේ වගා කිරීමට සුදුසු බව සොයා ගන්නා ලදී. පසුව එම නිර්දේශයද නිකුත් කරන ලදී. පසුව එය පර්යේෂණ අධ්‍යයන කමිටුවේ උපදෙස් පරිදි ආදර්ශනයක් ලෙස පවත්වා ගෙන යාමට තීරණය කර බණ්ඩරිප්පුව පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයට භාරදෙන ලදී. මෙය ආදර්ශනයක් වශයෙන් පවත්වා ගනිමින් වගාකරුවන්ට ඒ පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා දීම සඳහා යොදාගත් අතර මුද්‍රාගන්වන ආයු කාලය අවසන් වීමෙන් පසු එහි මුද්‍රාගන්වන වගාව ඉවත් කර ඇත.

පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සාර්ථක කර ගැනීමටත් ඒ සඳහා දරන ලද වියදම් ඵලදායී ලෙස යොදාගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ)කිනියම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන අක්කර 141 ක භූමි ප්‍රමාණය ආවරණය වන ආකාරයට පෞද්ගලික සමාගමකට රු.21,001,925 ක් ගෙවා නල ජල පද්ධතියක් සවි කර තිබූ අතර. අක්කර 141 ම ආවරණය වන සේ සිටුවන ලද සියළුම ශාකවලට ජලය සැපයීම මෙහි අරමුණ විය. අවශ්‍ය ධාරිතාවය නොමැති වීම හා නළ වාරි පද්ධතියේ කොටසක් අක්‍රිය වීම හේතුවෙන් ගස් 400 කට එනම් පවතින ගස් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 5 ක් වැනි සුළු ප්‍රමාණයකට මෙමගින් ජලය සැපයීම සිදුකරන අතර ඉතිරි සියයට 95 සඳහාම බවුසර මගින් ජලය සපයන බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

කිනියම බීජ පොල් උයන සඳහා ජලය ලබාදීමට 2018 වර්ෂයේ ප්‍රතිපාදන මගින් ජල නල පද්ධතියක් ඉදිකිරීම සිදු කර ඇත. විනාඩියකට ජලය ලීටර 200 ක් ලබාගත හැකි බවට ජල සම්පාදන මණ්ඩලය මගින් ලබාදී තිබූ වාර්තාවක් පදනම් කරගෙන කිනියම බීජ පොල් උයනේ භූගත ලීදෙන් ජලය ලබාගැනීමට සැලසුම් කර මෙම ජල නල පද්ධතිය ඉදිකර ඇත. නමුත් වියලි කාලයේදී විනාඩියකට ජලය ලීටර 200 ක් පොම්ප කිරීමට නොහැකි බව සහ ජල සම්පාදන මණ්ඩලය මගින් ලබා තිබූ වාර්තාව සත්‍ය නොවන බවද පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අවබෝධ වූ නිසා බීජ පොල් උයනෙන් කොටසකට ජල නළ පද්ධතිය ඔස්සේ ඉතිරි කොටසට ජලය රැස් කර බවුසර මගින් ජලය යෙදීම සඳහාත් ජලනල පද්ධතිය නවීකරණය කර ඇත.

ව්‍යාපෘතියේ ධාරිතාවය පිළිබඳ නිසි අධ්‍යයනයකින් පසුව වාරි පද්ධතිය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක නොකිරීම තුළින් වාරි පද්ධතියේ කොටසක් අක්‍රිය වීමට වගකිව යුතු පාර්ශවයන් හඳුනාගෙන අවශ්‍ය විධිමත් පියවර ගත යුතුය.

(ඇ)පොල් ගස් වලට පැළ අවධියේදී පොහොර යෙදීම මාස 06කට වරක් සිදු කළ යුතු නමුත් 2023 වර්ෂයේ

2023 වර්ෂයේදී පොහොර මිලදී ගැනීම සඳහා නියමිත කාලයේදී ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කලද පොහොර සඳහා

නිසි ප්‍රමිතියකින් යුතු පොහොර ලබා ගැනීමත් එසේ ලබාගත් පොහොර නිසි වෙලාවට වගාවන්

ප්‍රගතිය පරීක්ෂාවේදී ඇස්තමේන්තු කළ පොල් පැළ 12,936ක් අතුරින් පොල් පැළ 2,760ක් එනම් සියයට 21ක් සඳහා පමණක් පොහොර යොදා තිබුණි. එසේම ආයතනය විසින් ලබාදුන් තොරතුරු අනුව මාදුරුඔය ,රත්මලාගාර ,වල්පිට මධ්‍යස්ථානවල පොල් වගාව සඳහා සම්පූර්ණයෙන්ම පොහොර යොදා නොමැති බවද නිරීක්ෂණය විය.

එවකට පැවති අධික මිල හේතුවෙන් ලංසු තබන්නන් විසින් ඉහළ මිලක් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ලංසු ලැබීමෙන් අනතුරුව වෙළඳපොළේ පොහොර මිල සැලකිය යුතු අගයකින් අඩුවූ බැවින් පොල් පර්යේෂණ ආයතනය ලංසු ඉදිරිපත් කර තිබූ සමාගම සමඟ සාකච්ඡා කර එම සමාගම විසින් ඉදිරිපත් කර තිබූ මිල ගණන් අඩුකර ගන්නා ලදී. මෙම සාකච්ඡා සඳහා යම් කාලයක් ගත වූ අතර එම හේතුවෙන් පොහොර මිලදී ගැනීමේ ප්‍රමාදයක් සිදුවිය. කෙසේ නමුත් 2023 වර්ෂය අගභාගයේදී පොහොර තොග ලැබුණු අතර පැවති වියළි කාලගුණ තත්ත්ව යටතේ අඩු පොල් ගස් සංඛ්‍යාවකට පොහොර යොදන ලද අතර මේ වන විට බණ්ඩාරිප්පුව පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය හැර අනෙකුත් මධ්‍යස්ථානවල පොහොර යෙදීම ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

සඳහා යෙදීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) මණ්ඩලය විසින් වැඩි ඵලදාවක් ලබා ගැනීමට නිර්දේශිත උසස් ආරකීන් යුතු බීජ පොල් නිෂ්පාදනය කරන අතර 2022 වර්ෂයේ දී CRIC 60 ප්‍රභේදය 1,347,068 ක් ද CRISL 2020 ප්‍රභේදය 4,220 ක් ද නිෂ්පාදනය කර තිබුණු අතර 2023 වර්ෂයේදී එම ප්‍රභේදය පිළිවෙළින් 780,950 ක් හා 3,682 ක් විය. ඒ අනුව 2022 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2023 වර්ෂයේදී CRIC 60 ප්‍රභේදය සියයට 42කින් ද CRISL 2020 ප්‍රභේදය සියයට 13කින්ද අඩු වී තිබුණි .

පොල් පර්යේෂණ ආයතනය මඟින් නිෂ්පාදනය කරුණු ලබන බීජ පොල් නිෂ්පාදනය අඩුවීමට රසායනික පොහොර වෙළඳපොළේ නොතිබීම නිසා 2021 හා 2022 වර්ෂවලදී පොහොර යෙදීමට නොහැකිවීම, පැතිරුණු ප්‍රමාණවත් වර්ෂාපතනයක් නොලැබීම හා CRIC60 බීජ විශාල වශයෙන් නිපදවන මාදුරුඔය ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානය පිහිටි පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයට එක දිගට මාස 7 ක්ම 33°C ට වඩා වැඩි ඉහළ වායුගෝලීය උෂ්ණත්වයක් පැවතීම සඳහන් කළ හැක. මෙම සාධක සමහරක් ජාතික ප්‍රතිපත්ති තීරණ වන අතර අනෙකුත් සාධක දේශගුණික විපර්යාස හේතුවෙන් සිදුවනු ඇත.

මණ්ඩලය වැඩි ඵලදාවක් ලබාගැනීමට නිර්දේශිත පොල් ප්‍රභේද නිෂ්පාදනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඉ) කප්පුවන බීජ නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘති ගිවිසුම ප්‍රකාරව ව්‍යාපෘතියට අදාළ වගා අමුද්‍රව්‍ය පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලය මඟින් හලාවත වැව්ලි සමාගම වෙත ලබා දිය යුතු වූවත් 2019 වර්ෂයේ සිට කොළ කුන්දිරා පැළ හලාවත වැව්ලි සමාගමෙන් මිලට ගැනීමට ක්‍රියාකර තිබුණි. 2018 – 2023 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා එසේ මිලට ගත් කොළ කුන්දිරා පැළ 3,187 ක් වෙනුවෙන්

මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ අවබෝධතා ගිවිසුමට අනුව මව්ශාක පැල ලබා දිය යුත්තේ පොල් පර්යේෂණ ආයතනය මඟිනි. ඒ අනුව කප්පුවන බීජ නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය ආරම්භයේදී මව් ශාකය වන කොළ කුන්දිරා බීජ ලබාගැනීම සඳහා අඹකැලේ බීජ පොල් උයන හැර වෙනත් කොළ කුන්දිරා ගහනයක් රට තුළ නොපැවතී. එම නිසා බීජ පොල් උයන ආරම්භ කරන අවස්ථාවේ කොළ කුන්දිරා බීජ ලබාගැනීම අඹකැලේ බීජ පොල්

දෙපාර්ශවය විසින් ඇති කරගත් ගිවිසුම ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු අතර විධිමත් අනුමැතියක් මත පමණක් සංශෝධන සිදු කළ යුතුය.

රු.673,971 ක් හලාවත වැව්ලි සමාගම වෙත මණ්ඩලය විසින් ගෙවීම් කර තිබුණි .

උයනින් හා විවිධ ගෙවතු වලින් එකතු කරන ලද බීජ මගින් සිදු කරන ලදී. නමුත් 2019 වන විට කොළ කුන්දිරා බීජ ලබාගැනීම සඳහා සුදුසු ඵල දරන කොළ කුන්දිරා ගස් ගහනයක් කිනියම බීජ පොල් උයන තුළ වර්ධනය වී තිබුණි. ඒ අනුව බීජ එක්රැස් කිරීමේ ප්‍රවාහන වියදම අවම කරගනිමින් පැළ නිෂ්පාදන පිරිවැය පමණක් හලාවත වැව්ලි සමාගම වෙත ගෙවා පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා අවශ්‍ය කොළ කුන්දිරා පැළ 3,187 ක් කිනියම බීජ පොල් උයනේම නිෂ්පාදනය කර ඇත.

(ඊ)2023 වර්ෂයේදී කිනියම ව්‍යාපෘතියේ ජල නළ පද්ධතිය සඳහා වෙනත් නළ ලීදක් අළුතින් ඉදිකර ජල ධාරිතාවය ඉහළ නැංවීමට ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලයේ නිර්දේශ ලබා ගෙන තිබූ අතර එමගින් නිර්දේශිත නළ ලීදෙහි තාක්ෂණික දත්තයන් වන පීවීසි ආවරණ විශ්කම්භය 225mm ට පටහැනි අයුරින් විෂ්කම්භය 160mm ක් වන පීවීසි ආවරණ විෂ්කම්භයක් සහිත රු. 728,875 ක වටිනාකමකින් යුත් නළ ලීදක් ස්ථාපිත කර තිබුණි.

කිනියම වත්තේ බීජ පොල් උයනෙහි ජල අවශ්‍යතාවය වෙනුවෙන් යෝජිත නළ ලීද ඉදිකිරීමට සුදුසු ස්ථානයක් වෙනුවෙන් මූලික ස්ථානීය පරීක්ෂාව ජල සම්පත් මණ්ඩලය වෙතින් සිදුකර ගෙන තිබේ. ඒ අනුව ඔවුන් විසින් සිදු කරනු ලැබූ ස්ථානීය පරීක්ෂාවට අදාළව බණ්ඩාංක සහිතව මීටර් 83 ක් ගැඹුරැති නළ ලීදක් ස්ථාපිත කිරීමට සුදුසු ස්ථානයක් තෝරා දී තිබේ. එම වාර්තාව සමඟ ඔවුන් විසින් නළ ලීද ඉදි කිරීම වෙනුවෙන් බදු සහිතව රුපියල් 1,023,500 ක ඇස්තමේන්තුවක්ද හලාවත වැව්ලි සමාගම වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.

ජලනල පද්ධති ස්ථාපිත කිරීමේදී ජල සම්පාදන මණ්ඩලයේ නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අතර අවශ්‍ය සංශෝධනයන් විධිමත් පරිදි අනුමත කරවා ගත යුතුය.

(උ)පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලය විසින් ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථාන 03 ක් , පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන 06ක් සහ ආදර්ශ ගොවිපලක් පවත්වා ගෙන යන අතර රසායනික පොහොර තහනම හා කාලගුණ විපර්යාස හේතු කොටගෙන එම මධ්‍යස්ථාන වල 2023 වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත ඵලදාවට වඩා සත්‍ය ඵලදාව අඩු වී තිබුණි. එම අඩුවීම සියයට 4 සිට 40 දක්වා විහිදී තිබුණු අතර මධ්‍යස්ථානවල පොල් ඵලදාව පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව පොල් ගෙඩි 1,622,890 කින් එනම් සියයට 31කින් අඩු වී ඇති බව ද නිරීක්ෂණය විය.

පොහොර යෙදීම සහ ආන්තික කාලගුණික තත්ත්වයන් නිසා ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථාන සහ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානවල 2023 පොල් අස්වැන්න පොල් ගෙඩි 1,622,890 කින් එනම් 2022 ට සාපේක්ෂව 31 % න් අඩු වී ඇත. පොහොර නොයෙදූ විට පොල් ගස ආන්තික කාලගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවද අඩුවී, ප්‍රභාසංස්ලේෂණය අඩුවී, පරාගණ ක්‍රියාවලිය නිසිලෙස සිදු නොවී, ගෙඩි වර්ධනය වීම අඩුවී, ඵලදාව අඩුවීම සිදු වී ඇත.

ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානවල පොල් ඵලදාව වැඩිකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඌ)භෞතික පරීක්ෂාවේදී හා මණ්ඩලයෙන් ලබා ගත් තොරතුරුවලට අනුව කල් ඉකුත් වූ රු.1,595,641 ක් වටිනා රසායන ද්‍රව්‍ය වර්ග 65 ක් 2024 මාර්තු 31 දින වන විට ගබඩාවේ පැවති අතර කල් ඉකුත් වූ ද්‍රව්‍ය යොදා ගනිමින් සිදු කරන පර්යේෂණයන්ගේ ප්‍රතිඵලවල නිරවද්‍යතාව හා සාර්ථකභාවය පිළිබඳවද විගණනයේදී ගැටලු සහගත විය.

මෙහි දක්වා ඇති රසායන ද්‍රව්‍ය වල කල් ඉකුත්වීමේ දිනය ඉක්මවා තිබුණද, මෙම රසායන ද්‍රව්‍ය වල සක්‍රීයතාවයේ වෙනසක් අවුරුදු 02 ක් පමණ වනතුරු සිදු නොවන බව ප්‍රායෝගිකව විද්‍යාගාරවල කරන ලද පර්යේෂණ වලදී තහවුරු කරගෙන ඇත. එසේම මෙම රසායන ද්‍රව්‍ය අණුක ජීව පර්යේෂණ, පටක රෝපණ පර්යේෂණ හෝ ෆෙරමෝන නිෂ්පාදනය වැනි ඉහළ ගුණාත්මයකින් යුතු රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ යුතු ඉතාමත් සංවේදී පර්යේෂණ සඳහා භාවිතා නොවන රසායන ද්‍රව්‍ය බැවින් මෙම රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කර සිදුකරනු ලබන පර්යේෂණ වලට කිසිදු බලපෑමක් ඇති නොවනු ඇත.

රසායනාගාර ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ තොග පාලනය විධිමත් කළ යුතුය.

(එ) කප්පුවක බීජ නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2013 වර්ෂයේ සිට 2023 වර්ෂය දක්වා ශ්‍රී ලංකා කොළ කුන්දිරා සහ සැන්රාමන් පැළ 15,173ක ප්‍රමාණයක් සිටුවීම සඳහා හලාවක වැවිලි සමාගම වෙත ලබා දී තිබුණ ද සිටුවන ලද පැළ අතුරින් සියයට 51 ඉක්මවූ පැළ ප්‍රතිශතයක් එනම් පැළ 7,799 ක් විවිධ හේතූන් මත සක්‍රීය තත්ත්වයේ නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. එම ශාක ඵලදැරීම ආරම්භවීමේ සිට වර්තමානය දක්වා කාලය තුළ නිපදවන ලද මුළු කප්පුවක බීජ පොල් ගෙඩි 104 ක් කිණියම වත්තේ තවාන් කර ඇති බවට ස්ථානීය පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය. 2018 වර්ෂයේ සිට 2023 වර්ෂය දක්වා මෙම ව්‍යාපෘතියට රු.47,249,489 ක් වියදම් කර තිබුණු අතර 2013 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් දැරූ වියදම් වෙනම හඳුනාගෙන නොතිබුණු අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් කිනියම වත්තේ දැවමය වටිනාකමක් සහිත තේක්ක ගස් 969 ක්ද, කපා ඉවත් කර තිබුණි.

2015 සහ 2016 වර්ෂවලදී කිනියම බීජ පොල් උයනේ නඩත්තු කටයුතුවල තිබූ අඩුලැබුණුකම් හේතුවෙන් පැළ විශාල ප්‍රමාණයක් මිය යාම සිදු වී බීජ පොල් උයනේ විශාල පුරප්පාඩු ප්‍රමාණයක් ඇතිවී සංවර්ධන කටයුතු වලට දැඩි බලපෑමක් එල්ල විය. මෙහිදී මව් ශාකය ලෙස භාවිතා කරන කොළ කුන්දිරා ශාකය සාමාන්‍ය වාණිජ වගාවන් සඳහා යොදා ගන්නා පොල් ප්‍රභේදයන්ට සාපේක්ෂව අහිතකර ජෛවීය ස්වාභාවික පරිසර තත්ත්වයන්ට ගොදුරු වීම ඉතා වැඩිය. එම නිසා 2015/2016 කාලයේදී සිදු වූ පුරප්පාඩු වලට අමතරව කොළ කුන්දිරා ගස් පිදීමෙන් අනතුරුවද රතු කුරුමිණි හානිය වැනි මාරාන්තික හේතූන් නිසා මිය යන ලදී. නමුත් පසුගිය වසර කීපයේදී විවිධ සමෝධානික පිළිබෝධ පාලන ක්‍රම අනුගමනය කර මෙම පුරප්පාඩු ඇතිවීමේ තත්ත්වය පාලනය කර ඇත.

නිසි අධීක්ෂණයකින් යුතුව දෙමුහුන් පොල් පැළ නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතියේ කාර්යයන් සිදුකර එහි අරමුණ සාර්ථක කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඒ)බණ්ඩරිප්පුව පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ හා අනෙකුත් මධ්‍යස්ථානවලින් ලබාගත් තොරතුරුවලට අනුව එම

බණ්ඩරිප්පුව පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ ගබඩාවේ තිබූ පොහොර පර්යේෂණ අංශවල ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ සඳහා අවශ්‍ය වූ පොහොර වේ. වියළි කාලගුණ තත්ත්ව

පොල් වගාව සඳහා නිසි කලට පොහොර යෙදීම සිදු කළ යුතු අතර පොහොර තොගය කළමනාකරණය කර ගැනීමට ද

මධ්‍යස්ථානයන්හි පොහොර ගබඩාවල පොහොර උර කැඩී ගබඩාව තුළ විසිරී පැවති අතර අවුරුදු කිහිපයක සිට භාවිතයට නොගෙන ඉතිරිව පවතින රු.713,862 ක පොහොර කිලෝග්‍රෑම් 31,264 ක්ද පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. එසේම 2023 වර්ෂයේ පොහොර යෙදීමට ඇස්තමේන්තු කළ පොල් ගස් 73,404 කින් පොල් ගස් 1,365 කට පමණක් පොහොර යොදා තිබුණි.

යටතේ පෙහොර යෙදීම සිදු කිරීම නිර්දේශ නොකරන බැවින් එම පොහොර පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා යෙදීම සිදු කළ නොහැකි විය. එසේම එහි පැවති ඇතැම් පොහොර තොග ජල සම්පාදනය සමඟ පොහොර යෙදීමේ පර්යේෂණයක් සඳහා 2023 වසරේදී භාවිතා කිරීමට නියමිතව තිබූ නමුත් එම පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය වෙනස් කරන ලෙස බාහිර පර්යේෂණ කමිටුව නිර්දේශ කළ බැවින් 2023 වර්ෂයේ එම පර්යේෂණය ආරම්භ නොකරන ලදී. නිරිත දිග මෝසම් තත්ත්වය සමඟ ලැබෙන වර්ෂාවත් සමඟ නියඟ කාලය අවසන් බැවින්, පොහොර ගබඩාවල තිබූ පොහොර මේ වන විට අදාළ ක්ෂේත්‍ර වලට යොදමින් ඇත.

කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

මණ්ඩලයේ තනතුරු 07 ක අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 108 ක් වුවද තත්‍ය සංඛ්‍යාව 71 ක් වූ බැවින් පුරප්පාඩු 37 ක් පැවති අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විට මණ්ඩලයේ පර්යේෂණ අංශ 10 තුළ ප්‍රධානී තනතුරු 7 ක්ද ,ප්‍රධාන පර්යේෂණ නිලධාරී තනතුරු 2 ක්ද ,ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී තනතුරු 8 ක්ද පුරප්පාඩුව පැවතුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

පුරවා නොමැති පුරප්පාඩු අතරින් පර්යේෂණාත්මක නිලධාරී, තාක්ෂණ හුවමාරු නිලධාරී හා පර්යේෂණ නිලධාරී තනතුරුවල පුරප්පාඩු පිරවීමට අදාළ කටයුතු මේවන විට සිදු කෙරෙමින් පවතින අතර කඩිනමින් එම පුරප්පාඩු පිරවීම සිදු කරනු ඇත. අභ්‍යන්තරව පමණක් බඳවාගන්නා නමුත්, සුදුසුකම්ලත් අභ්‍යන්තර අයදුම්කරුවන් නොමැති වීම හේතුවෙන් පිරවීමට නොහැකි වී ඇති අංශ ප්‍රධානී, ප්‍රධාන පර්යේෂණ නිලධාරී හා ප්‍රධාන තාක්ෂණ හුවමාරු නිලධාරී යන තනතුරුවල පුරප්පාඩු සඳහා අභ්‍යන්තර නිලධාරීන් සුදුසුකම් ලැබූ පසු ඔවුන්ව එම තනතුරු සඳහා කඩිනමින් බඳවා ගෙන එම පුරප්පාඩු පිරවීමට කටයුතු කරනු ඇත.

නිර්දේශය

මණ්ඩලයේ අවශ්‍යතාවය මත අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය සංශෝධනය කර ගැනීමට හා අත්‍යාවශ්‍ය තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීමට නොපමාව කටයුතු කළ යුතුය.

3.4 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ)2023 ජනවාරි 01 දිනට රු.4,334,216 ක වටිනාකමින් යුතු පොලී බැග් 212,308 ක ශේෂයක් පැවති අතර වර්ෂය තුළදී රු.35,190,650 කට පොද්ගලික

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

පොල් පර්යේෂණ අයතනය වාර්ෂිකව පොල් පැළ ලක්ෂ 2 ක් පමණ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන අතර ඒ සඳහා බීජ පොල් 256,000 ක් පමණ පොලී බැග් වල සිටුවීමට සිදු වේ. ඒ අනුව වාර්ෂිකව අවම

නිර්දේශය

පොලී බැග් මිලදී ගැනීමේදී පවතින තොගය පිළිබඳ නිසි ඇගයීමක් සිදු කළ යුතු අතර ඒ තුළින් තොග පාලනය කාර්යක්ෂම කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ආයතනයකින් පොලී බැග් ඒකක 545,000 ක් මිලදීගෙන තිබුණි. 2022 වර්ෂය තුළදී පොලී බැග් ඒකක 186,889ක් පමණක් නිකුත් කර තිබුණු බැවින් වර්ෂය තුළ මිලදී ගැනුම් ප්‍රමාණය වන ඒකක 545,000 ද ඇතුළුව පොලී බැග් 570,491 ක ප්‍රමාණයක් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉතිරිව පැවතුණි .මේ අනුව අවශ්‍යතාව නොසලකා 2023 වර්ෂය තුළදී රු.35,190,650 ක වටිනාකමකින් යුතු පොලී බැග් මිලදීගෙන තිබුණි.

වශයෙන් පොලී බැග් 250,000 ක් මිලදී ගැනීමට අවශ්‍ය වේ. මෙයට අමතරව 2022 වර්ෂයේ විශේෂ ව්‍යාපෘතියක් යටතේ දෙමුහුම් බීජ නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීමට මව්ශාක 5,404 ක් අළුතින් එක්කිරීම සිදුකල අතර එම දෙමුහුම් බීජ පොල් පැල නිෂ්පාදනයද අරමුණු කර ගනිමින් 2023 වර්ෂය සඳහා පොලී බැග් 545,000 ක් අවශ්‍ය බවට ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. ඊට අමතරව 2022 වර්ෂයේ රටතුල පැවත අර්බුදකාරී තත්ත්වය හමුවේ පොලීතීන් සපයා ගැනීමේ හිඟතාවයක් තිබූ බැවින්ද ඉදිරියේදී නිෂ්පාදනය කරනු ලබන බීජ පොල් බාධාවකින් තොරව පොලී බැග් වල සිටුවීම සඳහා 2023 වර්ෂයේදී වැඩිපුර පොලී බැග් මිලදී ගෙන ඇත.

(ආ) ලුණුවිල පොල් පර්යේෂණ ආයතනයට අයත් පර්යේෂණ හා ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථාන 11 ක් සඳහා 2023 වර්ෂයට අවශ්‍ය පොහොර ප්‍රවාහන වියදමද ඇතුළුව රු.44,501,792 ක් වැය කරමින් මිලදීගෙන තිබූ අතර 2023 වර්ෂය සඳහා ආයතනය විසින් පිළියෙල කරන ලද ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මට අනුව 2023 අප්‍රේල් 12 වන දින පොහොර මිලදී ගැනීමේ කටයුතු ආරම්භ කර 2023 ජූලි 05 වන දින වන විට අවසන් කළ යුතු වුවද ආයතනය විසින් පොහොර මිලදී ගැනීමේ කටයුතු සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් සිදු කිරීමට අපොහොසත් වී තිබුණු අතර මාදුරුමය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන වෙත එම පොහොර තොගය 2024 වර්ෂයේ ජනවාරි මස 04 දින ලැබී තිබුණි.

2023 වර්ෂයේ පොහොර මිලදී ගැනීම සඳහා ලංසු කැඳවන අවස්ථාවේදී වෙළඳපොළේ පොහොර මිල ඉතා ඉහළ අගයක් ගන්නා ලදී. නමුත් ලංසු ලැබීමෙන් පසු පොහොර මිල සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වූ බැවින් ලංසු ඉදිරිපත් කර තිබූ සැපයුම්කරු සමඟ සකාවඡා කර පොහොර සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබූ ලංසු මිල ගණන් අඩුකර ගැනීමට කළමනාකාරීත්වය තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව අදාළ සමාගම සමඟ සාකච්ඡා කර සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් මිල අඩු කර ගැනීමට හැකිවිය. මෙම සාකච්ඡා සඳහා යම් කාලයක් ගත කිරීමට සිදු වූ බැවින් 2023 වසරේ පොහොර මිලදී ගැනීම සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රමාද වී ඇත.

වගාවන් සඳහා අවශ්‍ය පොහොර සුදුසු කාලයේදී මිලදී ගැනීම හා භාවිතා කිරීම තුළින් පොල් ඵලදාව වැඩිකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) 2022 වර්ෂය තුළ රට තුළ පැවති ඉන්ධන හිඟතාවය හා පොහොර මිල අධික වීම වැනි හේතූන් මත එම වර්ෂය තුළ ආයතනය සඳහා පොහොර මිලදී ගැනීමට අනුමැතිය නොලැබී තිබූ අතර 2023 වර්ෂය තුළදීද පොහොර කඩිනමින් මිලදීගෙන පොල් වගාවේ

පොහොර යෙදීම ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් අස්වැන්න අඩුවීම සිදු වී ඇත.

වගාවන් සඳහා අවශ්‍ය පොහොර සුදුසු කාලයේදී මිලදී ගැනීම හා භාවිතා කිරීම තුළින් පොල් ඵලදාව වැඩිකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ඵලදායීකත්වය වෙනුවෙන් යොමු කළ යුතු පසුබිමක පොහොර මිලදී ගැනීමේ කටයුතු ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් පොල් ඵලදාව අඩු විය හැකි බවද විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු සභාපතිගේ 2023 ජූනි 12 දිනැති ලිපිය හා 2023 ජූලි 28 දිනැති තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වාර්තාව ප්‍රකාරව TSP පොහොර වර්ගය මිලදී ගැනීම සඳහා වැඩි පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වන බැවින් TSP වෙනුවට ERP පොහොර මිලදී ගෙන පොල් වගාව සඳහා යෙදීමට නිර්දේශ කර තිබූ අතර ප්‍රසම්පාදන කාර්යය ආරම්භයේදී පොහොර මිලදී ගැනීම සඳහා වර්ෂයේ ප්‍රතිපාදනයන් හා ආයතනයේ අවශ්‍යතාවයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් නිසි අධ්‍යයනයකින් ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සැලසුම් කිරීමකින් තොරව මිලදී ගැනීම් කෙරෙහි ආයතනය යොමු වී ඇති බව විගණනයේදී අනාවරණය විය.

පොහොර මිලදී ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට පෙර අවශ්‍ය පොහොර වර්ග වල ප්‍රමාණ නිසි අධ්‍යයනයකින් තීරණය කරන ලද නමුත් ඒ සඳහා ප්‍රතිපාදන තීරණය කිරීමේදී යම් අපහසුතාවයක් පැවතිණ. ඊට හේතුව වන්නේ රට තුළ පැවතුණ තත්ත්වය අනුව ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියලේ අගය එම කාලය තුළ සිසු වෙනස්වීම් නිසා පොහොර සඳහා යන වියදම ඇස්තමේන්තු කිරීම අපහසුවීමයි. තාක්ෂණික ඇගයීම් කාලයේදී 50 kg ERP හා TSP සඳහා පිළිවෙලින් රුපියල් 1,350 සහ 16,250 නිරීක්ෂනය විය. ERP වලට සාපේක්ෂව TSP දස ගුණයටත් වැඩි අගයක් වැය කිරීමට සිදුවන බව දක්නට ලැබුණි. එම නිසා ERP යොදා ගනිමින් වියලි කලාපයට පොහොර යොදන ආකාරය පිළිබඳ ආයතනය තුළ සාකච්ඡා වට ගණනාවක් සිදු කරන ලද අතර ඒ අනුව පොහොර මිලදී ගැනීමේදී TSP වෙනුවට ERP මිලදී ගැනීමට තීරණය විය. මෙහිදී TSP මිලදී ගැනීමට යන වියදම ඉහළ අගයක් ගැනීම ගැන තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව මෙන්ම ඉහළ කළමනාකාරීත්වයද සැලකිලිමත් වී ඇත.

ආයතනයේ අවශ්‍යතාවය සැලකිල්ලට ගනිමින් නිසි අධ්‍යයනයකින් යුතුව ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සැලසුම් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කළ යුතුය.